

סוגיות כלכליות בניהול מערך בריאות הנפש עבר, הווה ועתיד

ד"ר גלעד בודנהיימר

פסיכיאטר ילדים ונוער

מנהל אגף ברה"ן משרד הבריאות

מערך בריאות הנפש

- קופות חולים
- מרכזים רפואיים לבריאות הנפש
- שיקום נכי נפש בקהילה
- התמכרויות
- מגזר שלישי- בתים מאזנים, אשפוזי בית, טיפול
- מרכזי חוסן
- טב"מ- טיפול בריאותי מקדם באוטיזם
- קהילה, רווחה, חינוך, רשויות מקומיות, אשכולות- קידום בריאות נפשית

כלכלה ובריאות הנפש

- אחריות של המבטח- קופות- תקצוב בסל פר קפיטה
- מבחני תמיכה ככלי מכוון פעילות בקופות
- תכניות לאומיות בבתי החולים הכלליים
- תמחורים במחירון, ומה שלא
- מה כולל יום אשפוז
- קאפ
- מנהל תקין- מכרזים ואמות מידה, רכש חברתי
- הסכמי שכר
- תאגיד, תקורות
- פוליטיזציה של אבחנות
- פרטי מול ציבורי

הרפורמה בבריאות הנפש

- המלצות ועדת נתניהו (1990): הפרדת אספקת השרות מהרגולטור, העברת האחריות הביטוחית, העברת מרכז הכובד לקהילה.
- חוק ביטוח בריאות ממלכתי נחקק בשנת 1994: בריאות לכל, הגדרת הסל, העברת האחריות לקופות. ברה"ן בתוספת השלישית.
- רפורמה מבנית- מאמצע שנות ה-90' צמצום מיטות (מ-6000 ל-3000).
- רפורמה שיקומית- שנת 2000- חוק שיקום נכי נפש בקהילה.
- 30.5.2012 צו ממשלתי של סגן השר ליצמן
- 1.7.2015 הרפורמה

תקופת המעבר

- תקצוב (1.9 מיליארד ₪ לסל+ 300 מלש"ח לבסיס התקציב+ 200 מלש"ח בינוי +50 מלש"ח למרפאות)

- עידוד ליצירת מגעים בתחום בריאות הנפש (200 ₪)

- יצירת תשתית מיחשובית

- הקמת מרפאות בפריסה ארצית

- הרצאות והכשרות לכלל הסקטורים

- תכניות ייעודיות למגזרים

- פרסום

- אבטחת מידע

- הורדת חסמים

משרד
הבריאות

לחיים בריאים יותר

הרפורמה

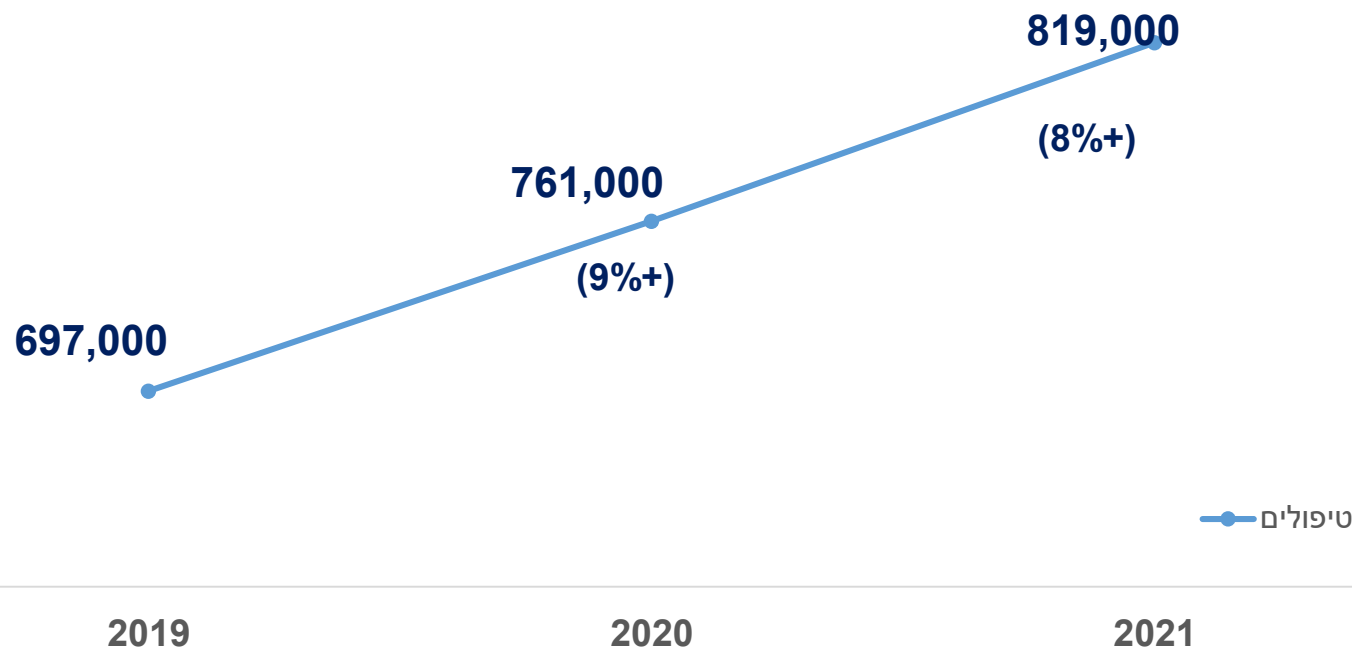
- מדיקליזציה- תועלת מול מחיר
- אבחנה או חשד לאבחנה
- תת תיקצוב
- העדר הגבלה בהיקף מפגשי הטיפול
- מדידה ותועלת
- מיקוד בקופות החולים
- רישום ורצף

כח אדם, תיקצוב ופריפריה, המתנה...

- 20 שנות כמעט רפורמה
- חסר בכח אדם
- תיקצוב חסר, תימחור נמוך, משכורות נמוכות
- פריפריה ומיעוטים
- זמני המתנה- "סביר"/סטנדרט? החזרים?

צריכת שירותי בריאות הנפש

- בשנה- למעלה מ-5% מחברי מכבי הבוגרים מטופלים בבריאות הנפש, 2.7% מהילדים
- מאז תחילת הרפורמה כ-22% מחברי מכבי נזקקו לשירותי בריאות הנפש :
 - 11% צרכו שירות בריאות הנפש ו-11% נוספים קיבלו שירות מרופא המשפחה (על פי אבחנות וחידוש מרשמי תרופות).
 - סה"כ 29% מהאוכלוסייה הבוגרת, 8% מהילדים!

המרכזים הרפואיים לבריאות הנפש

- צפיפות
- אלימות
- 30% כפיה- ערבוב המשפטי והקליני
- תימחורים נמוכים- גירעונות וסובסידיה
- חסר כ"א
- ממושכים
- דו"ח מלמד

אירועי 7 באוקטובר
והמלחמה מעמידים
את החוסן והבריאות
הנפשית של **החברה**
הישראלית כולה בפני
אתגר חסר תקדים
שעודנו מתהווה

מעגלי פגיעות

- המעגל הראשון ומשפחותיהם
- משפחות חטופים
- משפחות שכול
- פצועים ומשפחותיהם
- מסייעים ראשוניים
- מפונים
- אנשי מילואים ומשפחותיהם
- תחלואה נפשית קודמת
- מטפלים

אתגר מערכת: ריבוי גורמים מטפלים ומבטחים

גורמים מטפלים:

- בתי חולים
- קופות חולים
- מרכזי חוסן
- מטפלים פרטיים
- חברה אזרחית
- משרד החינוך
- משרד הרווחה
- רשויות מקומיות
- פילנתרופיה

גורמים מבטחים:

- העסקה/הסדרים/החזרים?
- קופות חולים
- ביטוח לאומי
- משרד הבטחון
- ביטוחים פרטיים

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

מקום לנפש

בריאות נפשית ציבורית
זמינה ומותאמת

מענים מערכתיים

- תכנית "מרחב" לעתודה ניהולית בבריאות נפשית
- הגדלת מספר המתמחים

מו"מ על הסכמי שכר פסיכיאטרים, פסיכולוגים:

- מקצוע מיוחד/מצוקה/אקוטית
- מקצוע משימה לאומית
- קידום עבודת מרפאה: שכר בי"ח, כונוניות, תורנויות רבע, שילוב מרפאה-מחלקה
- ניהול תחום/שירות/יחידה
- מתמחים
- השוואה למבוגרים

מעני קהילה, מניעה וחוסן

מרכזי החוסן:

- היערכות לחירום, חוסן קהילתי, חוסן נפשי
- היקפים, תקציבים, פריסה

מובילי קידום בריאות גופנית ונפשית בקהילה/רשויות:

- עבודה ברשויות
- שת"פ תוך משרדי ובין-משרדי

מרכזים אינטגרטיביים:

- מניעת אשפוז וקידום תפקוד בשת"פ חינוך-רווחה-בריאות

קופות החולים

מבחני תמיכה לקופות:

- הגדלת מגעים ומטפלים
- טריאז' ומדידה
- ריבוד הטיפול
- טכנולוגיות
- הכשרות
- בתים מאזנים
- אשפוזי בית
- התמכרויות לקראת מעבר לקופות החולים

**משרד
הבריאות**
לחיים בריאים יותר

מרכזים לבריאות הנפש

- בינוי ותשתיות, תקינה וריווח מחלקות
- הוצאת ממושכים
- תכנית מיטות
- תימחורים
- הסכמי קאפ
- רצפי טיפול
- מומחיות במטופלים אקוטיים
- טכנולוגיות והכשרות
- מיזוגים
- אזוריות

תחומים נוספים

- שיקום נכי נפש: אתגרי אמון, התאמת שירותים
- אוטיזם- ריבוי אבחנות, טב"מ (טיפול בריאותי מקדם)
- פסיכיאטריה משפטית- בתי משפט, מחלקות הסתכלות, מרכז פורנזי
- רפואת חירום בברה"ן- מרכזי משבר, מד"א ברה"ן, צוותי משבר

שאלות ודין

תודה

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר